

Nederlands klimaatbeleid zakt weg

Pieter Pauw (w.p.pauw@gmail.com)

Duurzaamheidsdenkers beweren al jaren dat het mogelijk is: groene economische groei. Duitsland geeft ze nu gelijk. Terwijl het land zeven kerncentrales sloot en de energie- en industriesectoren 1% minder CO₂ uitstootte dan in het voorgaande jaar, groeide de economie met 3%. Of, zoals de krant Frankfurter Rundschau het formuleerde: *Boom minus Kernkraft gleich Klimaschutz – das ist neu*. Sinds 2005 hebben de genoemde sectoren hun CO₂ uitstoot zelfs met 5.3% verlaagd. In Nederland gaat het heel anders. Weliswaar was de uitstoot van het afgelopen jaar 5,2% lager dan in 2010, maar dat is minder dan de 7% waarmee het energieverbruik daalde. Deze laatste daling komt volgens het CPB vooral door de zachte winter en de stilvallende economie. En niet of nauwelijks door energie- of klimaatbeleid.

De inzet van Duitsland is ook zichtbaar in de 'Climate Change Performance Index' van Germanwatch. Dit is een ranglijst gebaseerd op drie zaken: de nationale CO₂ uitstoot, de toe- of afname daarvan en het gevoerde klimaatbeleid. Sinds deze lijst voor het eerst verscheen in 2006, heeft Duitsland altijd tot de vijf beste landen behoord. De centrumrechtse partij van Bondskanselier Merkel ruilde in 2009 de sociaaldemocratische SPD als coalitiepartner in voor de liberale FDP. Maar deze wissel heeft de positie van Duitsland niet verslechterd. Ook Zweden, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk staan steeds in de top 10, en ook zij hebben (centrum-)rechtse regeringen. Nieuwe rechtse regeringen hebben er niet toe geleid dat er minder duurzaam gehandeld werd. Integendeel.

Hoe zit dat in Nederland? Volgens minister-president Rutte hebben wij sinds 2010 een kabinet waar rechts Nederland zijn vingers bij kan aflikken. Maar Nederland zonk sindsdien van de 27e naar de 42e plaats op de ranglijst. Dat is zo vreemd dat Germanwatch het een 'key finding' noemt in hun rapport van 2012. In de Europese Unie doen alleen Bulgarije, Tsjechië, Griekenland en Polen het nog slechter.

Maar premier Rutte presenteerde in 2008 toch vol trots 'groen rechts' als het hart van de VVD tradities? Staatsecretaris Atsma van Infrastructuur en Milieu wilde toch 'werk maken van klimaat'? Het regeerakkoord rept toch over 'green deal' en 'energietransitie'? Jazeker, maar in praktijk komt daar weinig van terecht. Kabinet Balkenende IV wilde 30% minder CO₂ uitstoot in 2020, maar dat schroefde Rutte I meteen terug naar 20%. (ter vergelijking: Duitsland wil de uitstoot met 40% verminderen, en met 70% in 2040). De belasting op milieubelastende verpakkingen werd afgeschaft. Atsma wil ons statiegeld op PET flessen afpakken. Er moet ineens 130 gereden worden (nota bene in het Nederlandse oldtimerparadijs). Onder leiding van Minister Schultz van Haegen's asfaltpartij wordt er flink geïnvesteerd in uitbreiding van wegen en vliegvelden (Twente, Eelde). Minister Verhagen van innovatie maakt zich hard voor drie nieuwe kolencentrales. De cijfers zijn er ook naar: ondanks de economische malaise was CO₂ uitstoot van de Nederlandse energie- en industriesector in 2011 nog net zo hoog als in 2005. Het kabinet lijkt de betekenis van termen als 'green deal' en 'energietransitie' gewoon niet te begrijpen. En het kijkt de kunst ook niet af bij buurlanden met centrumrechtse regeringen.

Dit alles wordt internationaal ook opgemerkt. Binnen de EU geldt Nederland als een land dat vaak op de rem trapt bij klimaatbeleid, of het nou gaat om winning van olie uit teerzanden, energiebesparing, of de vervuilingrechten van de vliegindustrie in het Europese emissiehandelsstelsel (ETS). Het wereldwijd verkochte magazine 'The Economist' kwam vorige week bij Nederland terecht, toen zij zochten naar een Europese evenknie van conservatieve republikeinse 'climate deniers' (klimaat

ontkenner). En dat terwijl wij ooit toch echt internationaal voorop liepen op het gebied van duurzaamheid.

Wilders bombardeerde milieu en klimaat tot linkse thema's. Onze eerder genoemde buurlanden bewijzen dat dit onzin is. Duitsland laat bovendien zien dat economische groei prima samengaat met een lagere CO₂ uitstoot. Het land begrijpt goed dat dit bovendien noodzakelijk is voor de concurrentiekracht, en handelt daar naar. Kabinet Rutte I doet alsof zij dit ook inziet. Sleutelbegrippen als energiezekerheid, duurzame transitie, green deal, en het toekomstbestendiger en sterker maken van de economie; ze staan allemaal in het regeerakkoord. Maar in de praktijk komt er bitter weinig van terecht. Misschien dat de onderhandelaars in het Catshuis een voetnoot kunnen toevoegen aan het regeerakkoord: **wij gaan ons verdiepen in de betekenis van deze begrippen, en daarna ook echt aan de slag.*